N. 2292.

Currenda XVII.

A. D. 1878.

L. 197/praes.

Contestatio de recepta Summa 1050 fl. in bancnotis, 5 ducat. et 60 in marcis germanicis in auro pro aerario Summi Pontificis.

Illmus ac Rmus Ludovicus Archiepiscopus Thessalonicensis et Nuntius Apostolicus Viennae, in epistola sua ex 17. Maji 1878. Nr. 10398. contestatur receptionem obuli pro aerario Summi Pontificis per Dioecesanos Tarnovienses oblati. Tenor ejus epistolae est sequens:

Illusstrissime ac Reverendissime Domine.

Honori mihi duco certiorem reddendi Dominationem Tuam Illmam ac Rmam, rite me accepisse una cum humanissimis Tuis litteris die 7 labentis mensis sub Nr. 174/praes. datis, Epistolam; quam Dominatio Tua Illma ac Rma ad Sanctissimum Patrem scripsit et obulum, qui in Dioecesi Tarnoviensi ad sublevandum aerarium Pontificium collectus fuit; id est: 1050 florenos in bancnotis, 5 ducatos caes. et 60 marcas germanicas in auro.

Pergratum mihi erit officium curandi, ut quam primum ad pedes Suae Sanctitatis deponantur haec pia dona una cum praefata Tua Epistola, quae tam egregia continet amoris et devotionis sensa Amplitudinis Tuae Rmae erga Summum Pontificem.

Caeterum lubenter hac occasione utor, ut Dominationi Tuae Illmae ac Rmae sensus peculiaris meae observantiae et intimae venerationis denuo profitear, quibuscum permaneo.

Viennae die 17. Maji 1878.

Dominationis Tuae Illmae ac Rmae

Humil. Addmus Servus

Ludovicus,

Archiepiscopus Thessalonicensis, Nuntius Apostolicus.

Epistolam hanc communicamus P. T. Clero Dioecesano pro notitia, cum responsum advenerit a Sanctissimo Patre, illud quoque Venerabili Clero notificabimus.

E. Consistorio Episcopali,

Tarnoviae die 21. Maji 1878.

L. 1742.

Wezwanie do składek na pomnik Papieżowi Piusowi IX. w katedrze Krakowskiéj na Zamku wystawić się mający.

Z komitetu budowy pomnika Piusa IX. na Wawelu otrzymał Biskupi Konsystorz pismo z dnia 30. Marca 1878. odnoszące się do składek na pomnik Piusowi IX. wystawić się mający, które tutaj dosłownie umieszczamy:

Do Najprzewielebniejszego Konsystorza Dyecezyi Tarnowskiéj.

Myśl wzniesienia pomnika dla bł. p. Ojca św. Piusa IX. w katedrze na Wawelu, znalazła już poparcie duchowieństwa i obywateli w całym kraju. — Składki na ten cel lubo płyną obficie, nie pokrywają dotąd połowy kosztów, jakichby podobny monument wymagał, jeśli ma być odpowiednim Majestatowi Namiestnika Chrystusowego, i wdzięczności, jaką katolicy kraju naszego Mu winni. Wszak gdy składano do trumny jego ciało, w spisie wielkich jego czynów pontyfikalnych napisano te pamiętne słowa: „nie przestawał pokrzepiać Polaków i wzmacniać Rusinów“.— Wspólnie przeto lud katolicki obu obrządków pod przewodnictwem swego Duchowieństwa winienby dorzucić grosz do tego pomnika wdzięczności naszéj dla Namiestnika Chrystusowego. Komitet który się w Krakowie zawiązał celem przeprowadzenia téj myśli, ośmiela się udać do naszych Najprzewielebniejszych Pasterzy, aby raczyli w okólnikach dyecezalnych polecić tę wspólną nam sprawę, gorliwości duchowieństwa parafialnego, a załączając ·/. odezwę Komitetu wraz z arkuszami składkowego wezwać z ambon wiernych do udziału i ofiary. W tym celu komitet ma zaszczyt Najprzewielebniejszemu Konsystorzowi przy niniejszem przysłać 325 odezw z prośbą o rozesłanie ich do wszystkich kościołów parafialnych, filialnych i zakonnych dyecezyi Tarnowskiéj i o łaskawe poparcie powagą swoją takowych. Zarazem raczy Najprzewielebniejszy Konsystorz polecić, aby składki wraz z listami dających były odsyłane Komitetowi za jego pośrednictwem.—

Komitet żywi nadzieję że Prześwietny Konsystorz w rzeczy tak bardzo nas obchodzącéj nie odmówi swego poparcia.

Kraków dnia 30. Marca 1878.

Prezes Komitetu:	Sekretarz Komitetu:
Stanisław Małachowski.	*Ludwik Dębicki.*

Jakkolwiek Nam z pism publicznych wiadomo, że tak P. T. dusz Pasterze jako niektóre Parafie składki już czyniły i za pośrednictwem Redakcyi Czasu Komitetowi budowy datki wręczały, mimo tego osobną odezwę tutaj umieszczamy z życzeniem, by w każdéj Parafii składka zarządzoną została.

Każdy choćby najmniejszy datek mile będzie przyjęty, posłuży bowiem za dowód, że pomnik wystawiony został przez cały naród. Uzbierane datki zechcą Przewielebni dusz Pasterze stósownie do odezwy przesyłać na ręce Biskupiego Konsystorza.

Z Biskupiego Konsystorza, w Tarnowie dnia 4. Maja 1878.

L. 1861.

Wezwanie do składek na reparacyą kościółka Św. Norberta w Krakowie.

Wny JKs. Czerlunczakiewicz Dr. ś. Teologii i Profesor Dogmatyki na Wydziale teologicznym Uniwersytetu Jagielońskiego, który jest zarazem Proboszczem gr. katolickim przy kościele św. Norberta (także św. Krzyża) prosi o zarządzenie składek na reparacyą tegoż kościółka, do czego otrzymał pozwolenie od c. k. Namiestnictwa we Lwowie pod dniem 3. Czerwca 1877. L. 4263. Kościółek ten należał uprzednio do dyecezyi Chełmskiéj, obecnie zarząd nim i dusz pasterstwo powierzone jest W. JKs. Czerlunczakiewiczowi bezpośrednio od štéj Stolicy Apostolskiéj i Najjaśniejszego Monarchy. Funduszów ten kościółek nie ma żadnych, przeto Biskupi Konsystorz poleca ten kościółek ofiarności i dobroczynności Przewielebnego Kleru dyecezalnego. Uzbierane datki zechcą Przewielebni Dziekani odesłać do Biskupiego Konsystorza.

Z Biskupiego Konsystorza,
w Tarnowie dnia 15. Maja 1878.

L. 1928.

Wezwanie do składek na jedyny w kraju istniejący zakład głuchoniemych we Lwowie.

Z Dyrekcyi Lwowskiego zakładu głuchoniemych we Lwowie otrzymał Biskupi Konsystorz prośbę o zarządzenie składek w dyecezyi na zakład głuchoniemych we Lwowie, jedyny, jaki w kraju istnieje, a który rok rocznie walczy o swój byt nie mając niedoboru swego czem pokryć. Ponieważ sprawa jest nader ważna, przeto prośbę Dyrekcyi dosłownie tutaj przytaczamy, a zarazem dołączamy ·/. drukowaną téjże Dyrekcyi odezwę. Prośba ta jest następująca:

Najprzewielebniejszy rzym. kat. Konsystorzu!

Dyrekcya lwowskiego zakładu głuchoniemych, uzyskawszy od Wys. Prezydium c. k. Namiestnictwa z dnia 11. Marca 1878. do L. 1811. pr. pozwolenie na zbieranie składek bądź stałych, bądź jednorazowych, na pomnożenie zbyt szczupłych funduszów tutejszego zakładu głuchoniemych po koniec b. r. ośmiela się udać z uniżoną prośbą do Najprzewielebniejszego Konsystorza o łaskawe w téj sprawie pośrednictwo. —

Lwowski zakład głuchoniemych otwarty w r. 1830. zawdzięcza największą część swoich funduszów albo wprost ofiarom wspaniałomyślnych kapłanów kraju naszego, albo skutecznemu poparciu Duchowieństwa, przy zbieraniu składek na rzecz tego zakładu w latach dawniejszych, i dla tego też kierownictwo naczelne tego instytutu według aktu fundacyjnego oddane jest w ręce delegata rzym. kat. Kapituły metropolitalnéj lwowskiéj. Okoliczność ta ośmiela téż podpisaną Dyrekcyą do wniesienia niniejszéj uniżonéj prośby.

aby Najprzewielebniejszy Konsystorz polecić raczył ze swéj strony Wielebnemu Duchowieństwu swéj dyecezyi, aby i obecnie skutecznie poprzeć raczyło rozpisaną składkę.

Podpisana Dyrekcya przekonana jest, że jedynie Czcigodne Duchowieństwo nasze, przemożnym swym wpływem na ludność wiejską sprawić może, że datki i ofiary na rzecz zakładu głuchoniemych obficie wpłyną, a nie wątpi, że Wielebne Duchowieństwo poparcia swego chętnie téj sprawie szlachetnéj użyczy.

Dyrekcya ośmiela się przeto załączyć tyle egzemplarzy odezwy, ile jest parafij i kapelanij w dyecezyi, prosząc o łaskawe rozesłanie tejże między Duchowieństwo, i wydanie polecenia, aby zebrane składki na ręce Najprzewielebniejszego Konsystorza nadsyłano.

W nadziei, że Przewielebny Konsystorz nie odmówi swéj łaskawéj opieki zakładowi głuchoniemych, ponawia podpisana Dyrekcya powyższą uniżoną prośbę. —

We Lwowie dnia 24 Marca 1878.

Z Dyrekcyi lwowskiego zakładu głuchoniemych.

Przewodniczący Dyrekcyi: *Ks. Karol Mossing.*

Członkowie Dyrekcyi: *Dr. T. Gerstman, Karol Groman, Roman Decykiewicz, J. Krechowiecki, Waleryan Podlewski.*

Biskupi Konsystorz żywi nadzieję, że Przewielebne Duchowieństwo uwzględni prośbę Dyrekcyi, wykaże ludowi zbawienność i pożytek zakładu głuchoniemych i do licznych składek Parafian swych zachęci. Uzbierane datki odeślą Przewielebni dusz pasterze przez urzędy dekanalne do Biskupiego Konsystorza.

Z Biskupiego Konsystorza,
w Tarnowie dnia 24. Maja 1878.

L. 2138.

Ks. Katecheci szkół średnich powinni w dni uroczyste urodzin i imienin Najjaśniejszego Monarchy odprawiać osobne dla młodzieży szkolnéj nabożeństwo.

Ces. król. Namiestnictwo nadesłało Biskupiemu Konsystorzowi okólnik wydany przez c. k. krajową Radę szkolną do wszytkich Dyrekcyj szkół średnich, odnośnie do uczestnictwa młodzieży w nabożeństwie w dni urodzin lub imienin Najjaśniejszego Monarchy odprawić się mającém, a które brzmi jak następuje.

Okólnik: do c. k. Dyrekcyi wszystkich szkół średnich.

C. k. Rada szkolna krajowa kładąc szczególną wagę na to, aby młodzież szkół średnich nie tylko zawsze, ale także kompletnie i w należytym porządku uczęszczała w dzień Imienin Najjaśniejszego Pana na nabożeństwo i żeby nie uchylała się od tego obowiązku pod żadnym pozorem; oznajmia Dyrekcyi z powodu specyalnego wypadku, że byłoby do życzenia, aby w dzień téj uroczystości ks. katecheci odprawiali osobne nabożeństwo

dla uczniów co w wielu miejscach już się praktykuje, a jako ze względów pedagogicznych w ogóle pożądane, — zawsze powinno by się odbywać przynajmniéj tam, gdzieby szczupłe rozmiary kościoła, lub jakiekolwiek inne lokalne trudności przeszkadzały należytemu uczestniczeniu, w komplecie i przyzwoitym porządku zebranéj młodzieży w nabożeństwie parafialném, odprawianém w dzień téj uroczystości przez duchowieństwo parafialne dla szerszéj publiczności.

Z Rady szkolnéj krajowéj,
we Lwowie dnia 14. Maja 1878.

Potocki.

Do tego rozporządzenia mają się ściśle zastósować tak Przewielebni ks. Katecheci szkół średnich, jako téż dotyczący Przewielebni ks. Proboszczowie.

Z Biskupiego Konsystorza,
w Tarnowie dnia 28. Maja 1878.

L. 1199.

Wykaz sprawionych rzeczy i przedsięwziętych reparacyj przy kościołach i plebaniach Dekanatu Nowotarskiego.

W Białce: Mszał za 28 złr. ofiarowali ks. Jakób Nowobilski wikary z dyecezyi lwowskiéj wraz z ks. Parskiem Franciszkaninem tutaj urodzeni. Gmina Groń sprawiła chorągiew zieloną za 70 złr. W celu rozprzestrzenienia tutejszego szczupłego kościoła przymurowaną została w upłynionym roku obszerna kaplica, ale dotąd stanęły tylko mury i dach z kopułą całkiem cynkiem pokryte, koszta dotąd wynoszą 800 złr. 44 cnt. z dobrowolnych składek parafian, do czego się przyczynił także Wny Kolator dając po części potrzebne drzewo, i ks. pleban. W tym roku ukończoną zostanie. Wydano gotówką 898 złr. 44 cnt. wal. austr.

W Chochołowie: Pewien Parafianin sprawił liny do dzwonów za 15 złr. Zamek do drzwi w Zakrystyi za 10 złr. i trzy kapsule do chorych za 12 złr. na to obrócono tę kwotę, która się uzbierała od datków dobrowolnych parafian przy podzwonnem w czasie pogrzebu, z tegoż funduszu dano 3 płyty duże z ciosowego kamienia i 5 szyb grubych do wielkich okien w kościele, zrestaurowano organ, na co dali parafianie 150 złr., a ks. proboszcz dawał wikt majstrom przez 9 tygodni, dwa wascula do chorych, jedno dla ks. wikarego a drugie dla ks. proboszcza ze składek parafian za 14 złr. Wyzłocono dwa kielichy, i pacyfikał ze składek parafian za 50 złr. Ks. pleban sprawił obrus ze szlakiem haftowanym, podszytym zapałem za 9 złr. Zrobiono kapę z materyi, którą Józef Błaszyński parafianin ofiarował wartości 30 złr. Ks. pleban swoim kosztem sprawił ornat na miejsce starego już z użytego wartości 30 złr. Przybyło dosyć bielizny kościelnéj, obrusów, alb, humerałów, korporałów &c. od parafian. Nowy dach na plebanii dał ks. pleban wraz

z parafianami. Swoim kosztem dał ks. pleban zrobić 6 okien do plebanii, podmurował plebanią, otrynkował 3 pokoje, jeden piec nowy, w kuchni piec z blachami, na stodołach dach ponaprawiał, stajnie wydylował, płoty ponaprawiał, na co wydał 145 złr. Razem wydano 465 złr. w. a.

Czarnydunajec: Po 14 letniéj ciągłéj pracy, kościół tutejszy jest zupełnie wykończony, w roku 1859 zupełnie spalony, z pomocą 100 cetnarów żelaza został mocno ankrami ujęty i zasklepiony, na nowych ciosowych filarach wsparty, przybudowano nową kaplicę, z ciosów wzmocniony i rozszerzony, zadziwia dziś przechodniów swą wspaniałą budową i na kilka mil w promieniu nie ma kościoła, któryby tutejszemu zrównał. Co do obszerności mieści on dla wygody parafian 100 ławek do siedzenia, to jest 50 na chórach a 50 na dole, pokryty jest świeżo 900 kopami gontów i cały dach na kościele, kaplicy, zakrystyi i kośnicy, pomalowany jest olejno pokostem, czerwoną farbą. Wieża zaś i dwie sygnatury obite są blachą cynkową. Wewnątrz kościoła jest wszystko nowe, 5 ołtarzy nowych wyzłoconych z nowemi pięknemi obrazami, razem 10 w ołtarzach — pół kościoła wymalowano, wszystkie antypedia malowane olejno, nowa zupełnie kamienna posadzka, nowych 7 chorągwi wielkich po 80—100 złr. parę sztandarów jedwabnych po 130 złr. jeden, wszystkie feretrony nowe, organy za 1300 złr. nowe, dzwony 3 przetopione teraz nowe, z których jeden ma 18 cetnarów, drugi 8, trzeci 3 cetnary. Zegar nowy z Wiednia sprowadzony kosztujący 1200 złr. Świątynia ta tyle okazała, obmurowana jest mocnym murem obszernym w którym dla wygody parafian dla spoczynku jest 90 framug do siedzenia. Co do aparatów kościelnych po spaleniu, wszystko jest albo nowe albo odnowiono, jakoto: lichtarzy metalowych mosiężnych przybyło kilkanaście, kielichów przybyło nowych 6, niektóre z kupą srebrną, bielizny połowa, ornatów nowych od 50 — 80 złr. 4. innych 3. dalmatyki 2. kapa za 150 złr. jedna, resztę wszystkie kapy i ornaty zrestaurowane, wszystkie dobre. Księgi kościelne także wszystkie w dobrym stanie. Teraz jest jeszcze na dokończeniu murowany Ogrojec w krużganku kościelnym. Przed Sanctissimum wisi nowy lampiarz za 50 złr. a na środku kościoła nowy pająk szklanny z Wiednia sprowadzony za 120 złr. Baldachim ze starego odzłocony, i aksamitem karmazynowym obity, Zaprowadzone Bractwo Różańca świętego, liczy już 500 członków. Tercyarze św. Franciszka mający swój ołtarz i feretron liczą 230 członków. Bractwo światłowe dostarczające światła przy uroczystościach kościelnych, które tego roku przemienia się na Bractwo Serca Pana Jezusa, liczy paręset członków, jest już w ołtarzu obraz Serca P. Jezusa w złoconych ramach z Wiednia, czekamy ukończenia rzeźbionéj figury Serca P. Jezusa. Przy ożywionéj pobożności ludu tutejszéj parafii, procesyi uroczyste odbywają się w asystencyi 800 do 1000 świec.

Co do innych budowli podpisany pokrył nowym dachem plebanią, wikarówkę, karczmę plebańską i wszystkie stajnie, wozownie &c., ogrodziwszy nowym parkanem ogród plebański mający około 4 morgi, lecz oprócz tego przyczyniwszy pół morgu gruntu do cmentarza, gdzie grzebią umarłych, cały ten cmentarz nowym murem potężnym kamiennym otoczył

i gontem pokrył, opatrzywszy go nowymi krzyżami z wizerunkiem P. Jezusa. Te restauracye, nowe budowle i inne pomniejsze tu niewyliczone, kosztowały przeszło 20000 złr. i na wszystkie wydatki są kwity formalne, bo niebyło wtenczas Komitetów kościelnych, gdy gromady podpisanego wybrały na kierujacego budowlami spalonemi w r. 1863, a c. k. Urząd powiatowy potwierdził i asygnacye z kasy na pieniądze wydawał. Otóż składki parafian do c. k. kasy powiatowéj złożone i przez inżyniera wyrachowane, tylko na zasklepienie spalonego kościoła na nowych filarach, wyrachowane były na 10500 złr. w. a. A ponieważ nie było ani w całym cyrkule Sandeckim ani w Krakowie inżyniera, któryby chciał zaręczyć trwałość sklepienia swoim majątkiem, bo kościół był od ognia popękany, więc podpisany z pomocą Pana Boga, i radą 2 gospodarzy to jest Macieja Miętusa i Tryniaka odważył się do zasklepienia kościoła, wyszukawszy aż w Podolińcu majstra mularskiego Klcina, który sumiennie pod dozorem podpisanego z 15 mularzami, cały rok 1866 pracował, zagwarantowawszy pismem urzędowém na 3000 złr. trwałość przedsięwziętego sklepienia. Lud parafialny widząc piękne sklepienie ucieszył się niezmiernie, a lud okoliczny zdziwiony tak prędkiem wyrestaurowaniem spalonego kościoła przekonał się, że nie zniszczy się parafia murowaniem kościoła, i obudziła się chęć w tutejszéj okolicy do murowania kościołów, jako to: w Ludzmierzu, Waxmundzie, Klikuszowy, Sromowcach, w Zakopanem. Wyczerpnąwszy podpisany wyżéj wyrażoną sumę 10500 złr. na kościół. Więc pozostały jeszcze składane z Urzędu nakazane szóstki, które bez oporu tutaj parafianie chętnie składali, ulokowawszy te szóstki zaraz w kasie Oszczędności w Krakowie, uzbierało się razem 1300 złr. Z temi pieniądzmi co było pilniejszego sprawiło się zaraz. Parafianie widząc co przybywa co rok, chętnie dobrowolnie co kto mógł ofiarował na kościół, a nawet nikt nie żądał, aby go głoszono z ambony co dał na kościół. Robota zaś wszelka około kościoła szła darmo z gmin po kolei. Otóż i ja podpisany nie robiłem żadnéj relacyi com w Czarnymdunajcu uskutecznił, przekonany wewnątrz: Servi inutiles sumus fecimus quae debuimus.

Ks. Jan Komperda,
Proboszcz w Czarnymdunajcu.

W Poroninie: W roku 1875 sprawiono ampułki z tacką z chińskiego srébra za 31 złr. — W roku 1876 odzłocono puszkę wewnątrz i zewnątrz za 40 złr., zrobiono nową koronę z perłami na monstrancyą za 6 złr. 50 cent. — W roku 1877 sprawiono nowy ornat fioletowy za 40 złr., kapę fioletową za 50 złr. sprawiono kapę żałobną za 40 złr., dano odnowić 4 chorągwie, jedna cała nowa 106 złr. 50 cent. odnowiono dawny krzyż z relikwiami i sprawiono drugi taki nowy za 70 złr., sprawiono 2 stuły za 4 złr. razem 388 złr. w. a. to wszystko ze składek i zlegatów pobożnych. — W roku 1877 wymalowano plebanią i dano podłogę nową kosztem ks. proboszcza.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Mutationes inter Venerabilem Clerum.

N. 1771. R. D. *Adalbertus Dudziński*, Cooperator in Szaflary, translatus est in eadem qualitate ad Neoforum.

N. 175/praes. A. R. *Ludovicus Rojkowski*, Parochus in Cmolas, obtinuit usum R. et M.

N. 1832. A. R. *Josephus Rosner*, Parochus in Poręba Spytkonis, nominatus est Decanus Brestensis.

N. 1820. R. D. *Mathaeus Skopiński*, Coop. in Porąbka, constitutus est Administrator spiritualium in Uszew.

N. 84/praes. A. R. *Petrus Cieślak*, Parochus in Krzęcin, condecoratus est Expositorio canonicali.

N. 185/praes. A. R. *Joannes Gołda*, Parochus in Palczowice, obtinuit privilegium portandi Expositorium canonicale.

N. 1889. R. D. *Josephus Dańkowski*, Cooperator in Zdzarzec, translatus est qua talis ad Muszyna.

N. 1973. R. D. *Carolus Dudzik*, Coop. in Pobiedr, institutus est die 18. Maji canonice pro beneficio curato in Zawada.

„ R. D. *Petrus Basiński*, Administrator spirit. in Zawada, applicatus est qua Cooperator ad Cmolas.

N. 1983. R. D. *Valentinus Jasica*, Cooperator in Starawieś, constitutus est Cooperator expositus in Wysoka.

N. 2109. R. D. *Jacobus Żych*, Administrator spirit. in Niepołomice, translatus est qua talis ad Góra Zbyłtowska.

N. 2196. R. D. *Josephus Kuczek*, Cooperator in Szczepanów, constitutus est Administr. spirit. in Biesiadki.

N. 208/praes. A. R. *Franciscus Kurzyniec*, Parochus in Wieprz, condecoratus est Expositorio canonicali.

Piis ad aram suffragiis commendatur.

N. 1196. Anima A. R. **Francisci Kostyali,** Curati in Biesiadki, qui die 26. Maji Sacramentis moribundorum provisus, anno aetatis 67. Sac. 41. ad Dominum migravit **Sodalitati precum, pro felici morte adscriptus.**

E Consistorio Episcopali,

Tarnoviae, die 4. Junii 1878.

JOSEPHUS ALOJSIUS,

EPISCOPUS TARNOVIENSIS.

Tarnoviae 1878. Typis A. Rusinowski, Typographi ad honores Episcopalis, Impensis Consistorii.